

A régi eredményeket nagyjában fel nem forgathatjuk, legfeljebb a részleteket alapozhatjuk meg biztosabban. Nem nagyszerű elméletek lesznek azok, a mik a magyar írás kérdésének tudományos hitelét biztosítják; ezt a feladatot egyedül a minél aprólékosabb részletmunka lesz képes elvégezni.

Bár eltűnnék az a bizalmatlanság, mely tudományos köreinket a magyar írással szemben jellemzi; kevesebb romantikát, több kritikát, — s azt hiszem, a jövőben még szép eredményeket fogunk elérni ezen a téren.

NÉMETH GYULA.

Kisebb közlemények.

A régi magyar *ch > h* hangról szóló újabb fejtegetésemben (NyK. XLIV. 362) megemlítettem, hogy XII—XIV. sz.-i latin emlékeink *mihi*, *nihil* helyett sokszor *michi-t*, *nichil-t* írnak. Az idézett helyen annak a sejtésemnek adtam kifejezést, hogy e szavakban a *ch* «talán a *k* hang jele». Más szóval e szavakat a jelzett időben hazánkban *miki*-nek, *nikil*-nek ejthették. Ezt a feltevésemet most két dologgal támogatom; az egyik az, hogy az olaszban van *nichilo* 'nichts' *annichilare* 'zunichte machen; vernichten', úgy szintén a spanyolban *aniquilar* ua. Az olasz és a spanyol szó csakis egy *nikil*-ből (írva *nichil*) s nem *nihil*-ből származhatik. A másik egy szak tekintély véleménye. Diez, Gramm. der romanischen Sprachen I. 276 (1870. évi kiadás) lapján ezt írja:

«In der mittellateinischen Schreibung *michi* für *mihi*, *nichil* für *nihil*, *Vachalis Vacalis* für *Vahalis* (Sidonius), so wie im it. *nichilo*, *annichilare*, sp. *aniquilar* mag sich *h*, um nicht zu verhallen, verhärtet haben.»

MELICH JÁNOS.